

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 8

DOM
2024-10-10
Meddelad i Stockholm

Mål nr
18839-23

KLAGANDE
MATS Oscar Österholm,

MOTPART
Huddinge kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT
Huddinge kommuns beslut 2023-09-04

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver första meningen i Kommunfullmäktige i Huddinge kommuns beslut den 4 september 2023, § 15 i Kommunfullmäktiges protokoll, avseende ändring i 20 § kommunens lokala ordningsföreskrifter.

YRKANDEN M.M.

Kommunfullmäktige i Huddinge kommun (kommunen) beslutade den 4 september 2023, § 15, att revidera lokala ordningsföreskrifter för Huddinge kommun. Första stycket 20 § i de reviderade föreskrifterna fick genom beslutet följande lydelse efter rubriken. ”Det krävs polistillstånd för att använda raketer, smällare och andra fyrverkeriartiklar i Huddinge kommun utom på valborgsmässoafton och nyårsafton mellan klockan 16.00 och 02.00 efterföljande dag. Däremot är det förbjudet att använda raketer, smällare och andra fyrverkeriartiklar närmare än 100 meter från sjukhus, gruppboenden inom LSS och äldreboenden.”

Mats Österholm yrkar att förvaltningsrätten upphäver Huddinge kommunfullmäktiges beslut om revidering av Huddinge kommuns lokala ordningsföreskrifter och för fram bl.a. följande. Möjligheten för en kommun att föreskriva kompletterande föreskrifter innebär bl.a. att det ska kunna införas tillståndskrav för eller förbud mot användning av pyrotekniska varor inom vissa begränsade områden. Den av kommunfullmäktige antagna ordförandeförslaget gör inte användande av pyrotekniska varor tillståndspliktiga inom ett visst begränsat område utan i hela kommunen, hela året förutom under 20 timmar. Huddinge kommun är inte ett visst begränsat område. Beslutet att anta de nya ordningsföreskrifterna är således olagligt och ska upphävas.

Kommunen vidhåller beslutet och för fram bl.a. följande. Beslutet anmäldes till Länsstyrelsen som i sin tur anför i sitt beslut att ändringarna inte strider mot ordningslagen (1993:1617), OL. Av förarbetena till OL framgår att lagstiftaren avsett att överlämna till kommunerna och rättstillämparen att avgöra vad som kan anses utgöra allt för långtgående reglering med hänvisning till allmänhetens rättsvetande. Huddinge kommun består av flertalet olika kommundelar, varav flera av Polismyndigheten klassas som utsatta eller

särskilt utsatta områden. Av brottsstatistik från Polismyndigheten framkommer att det har skett en drastisk ökning av skjutningar och sprängningar i kommunen under de senaste två åren. Utöver skjutningar och sprängningar har Polismyndigheten uppgett att det skett en ökning av anmälningar rörande pyrotekniska produkter som inte syns i den officiella brottsstatistiken. Kommuninvånarna upplever med anledning av bl.a. detta en ökad oro och rädsla. Ett sätt för kommunen att möta den oro och rädsla som plötsliga och kraftiga smällar ger upphov till är att föreskriva tillståndsplikt för pyrotekniska varor förutom under de tider på året då sådana smällar kan förutses. Användandet av pyrotekniska varor ska således med anledning av den förändrade omvärldsbilden, rådande samhällsklimat och det allmänna rättsmedvetandet omfattas av den generella tillståndsplikten i 3 kap. 7 § OL. Kommunen menar att det mot bakgrund av detta och av förarbetsuttalanden till OL, finns utrymme för en mer långtgående reglering i lokala ordningsföreskrifter än vad som hittills har medgetts i praxis. En föreskrift om tillståndsplikt för pyrotekniska varor i kommunen förutom de tider då plötsliga och kraftiga smällar kan förutses ska inte anses utgöra sådant onödigt tvång på allmänheten eller obefogad inskränkning i den enskildes frihet att 3 kap. 12 § OL åsidosätts.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten noterar inledningsvis att 20 § i de reviderade föreskrifterna i sak avser två meningar med olika innehåll. Den första meningen handlar om krav på tillstånd från Polismyndigheten och i den andra meningen anges ett förbud mot att använda pyrotekniska varor närmare än 100 meter från sjukhus, gruppboenden inom LSS och äldreboenden. Enligt 13 kap. 7 § kommunallagen (2017:725) får domstolen vid prövningen av överklagandet inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång. Avseende förbudet i den andra meningen har Mats Österholm inte anfört några omständigheter. Mot denna bakgrund finner

förvaltningsrätten inte några skäl att pröva den andra meningen i de reviderade föreskrifterna. Även om Mats Österholms yrkande innefattar att beslutet som sådant ska upphävas är det alltså enbart första meningen om kravet på tillstånd i föreskrifterna som blir föremål för förvaltningsrättens prövning.

Rättsliga utgångspunkter

Det överklagade beslutet kan endast prövas genom en laglighetsprövning enligt kommunallagens (2017:725) bestämmelser. Av 13 kap. 8 § kommunallagen framgår att ett överklagat beslut ska upphävas om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller regionen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning

Av 3 kap. 7 § OL följer att pyrotekniska varor inte får användas utan tillstånd av Polismyndigheten, om användningen med hänsyn till tidpunkten, platsens belägenhet och övriga omständigheter innebär risk för skada på eller någon beaktansvärd olägenhet för person eller egendom.

Enligt 3 kap. 9 § OL får en kommun, efter regeringens bemyndigande, meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att förhindra att människors hälsa eller egendom skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor. De föreskrifter som meddelas av kommun enligt denna bestämmelse får dock enligt 3 kap. 12 § OL inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Avsikten med 3 kap. 9 § OL är att det ska kunna införas krav på tillstånd för eller förbud mot användning av pyrotekniska varor inom ett visst begränsat område eller beträffande varor av visst slag. Behov av sådana möjligheter kan tänkas föreligga i fråga om särskilt känsliga platser t.ex. vid sjukhus eller

vårdhem eller på s.k. inetorg, där risken för att människors hälsa eller egendom (t.ex. husdjur) skadas till följd av användningen av pyrotekniska varor är mera påtaglig. Bestämmelsen ger alltså möjlighet att meddela lokala föreskrifter om användning av pyrotekniska varor, som sträcker sig längre eller är av mera preciserat slag än bestämmelsen i 7 § (prop. 1992/93:210 s. 284).

Högsta förvaltningsdomstolen har bl.a. uttalat följande gällande om ett förbud är alltför långtgående i den meningen att det lägger onödigt tvång på allmänheten eller annars gör obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Av praxis följer att lokala ordningsföreskrifter inte får vara för långtgående avseende geografiskt tillämpningsområde, tidsmässig giltighet och sakligt innehåll. Lokala ordningsföreskrifter får inte ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Vidare måste lokala bestämmelser, i den mån detta är relevant, begränsas till sådana tidpunkter då en reglering är påkallad (HFD 2018 ref. 75).

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett tidigare avgörande bedömt att ett allmänt förbud mot att förtära spritdrycker, vin eller starköl på offentlig plats i en kommun utan geografisk begränsning strider mot 3 kap. 12 § OL (se RÅ 1997 ref. 41).

Kammarrätten i Sundsvall har bedömt att en kommunal ordningsföreskrift gällande tillståndsplikten för fyrverkerier och andra pyrotekniska varor var alltför långtgående och stod i strid med 3 kap. 12 § OL (se kammarrättens avgörande den 6 november 2019 i mål nr 3003-18). Den kommunala ordningsföreskriften hade i det målet ett relativt stort och ospecifikt geografiskt tillämpningsområde och gällde året om förutom två timmar på nyårsafton och tre timmar på valborgsmässoafton. Kammarrätten bedömde att det var fråga om ett för långtgående tillståndskrav då det lade onödigt tvång på allmänheten och innebar obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Kammarrätten i Stockholm har gjort samma bedömning avseende en föreskrift för användning av pyrotekniska varor, inom hela Danderyds kommun för två helgdagar i 18 timmar under hela året (se Kammarrätten i Stockholms avgörande den 3 mars 2023 i mål nr 437-23).

Förvaltningsrättens bedömning

Kommunen har med den aktuella ordningsföreskriften meddelat att användning av pyrotekniska varor kräver Polismyndighetens tillstånd förutom under nyårsafton och valborgsmässoafton kl. 16.00-02.00 i hela Huddinge kommun.

Den reviderade föreskriften tillåter endast undantag från tillståndsplikten under 10 timmar, två dagar på hela året i en hel kommun. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att det finns en risk för människors hälsa eller att egendom skadas till följd av användandet av pyrotekniska varor. Det kan även finnas områden i en kommun där ett förbud mot användandet är befogat. I aktuellt fall rör det sig emellertid enligt förvaltningsrättens mening om ett stort och ospecificerat geografiskt tillämpningsområde under en ytterst begränsad tidsmässig giltighet. Vidare är tillståndsplikten, inom ramen för den första meningen i 20 §, inte begränsad till särskilt känsliga platser eller tidpunkter då människor eller egendom särskilt riskerar att skadas till följd av användandet av de pyrotekniska varorna. Förvaltningsrätten konstaterar mot denna bakgrund att det är fråga om ett allför långtgående tillståndskrav.

Kommunfullmäktiges beslut strider därmed mot 3 kap. 12 § OL eftersom det lägger ett onödigt tvång på allmänheten och innebär obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Det som kommunen fört fram avseende det rådande samhällsklimatet, omvärldsbilden och förutsebarheten för kommuninvånarna medför inte någon förändrad bedömning. Beslutet från den 4 september 2023, i den del som avser 20 § första meningen, ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

För kommunmedlemmar; kungörelsedelgivning

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Therese Olofsson Friberg
Adjungerat råd

De särskilda ledamöterna Karl Pfeifer och Åsa Örnberg har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Artin Akam har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.